

PERŽVALGA.

— „Kova“ No. 39-ame praneša iš Philadelphijos, jog rugs. 22 d. vietinis kunigas Kaulakis parkvietė policiją ir suareštavo du lietuvius: P. Dubicką ir A. Baltrušaitį („Kovos“ zeceriu) už pardavinėjimą ant gatvių „Kovos“ ir „Zarijos“. Suprantama, jus vel paleido. Bet čionai ir turime puikų paveikslą, kaip mūsų kunigėliai šaukiasi sau talkon policiją ir naikina net tokią suklerusią laisvę, kokią Amerikoje turime.

— Pittsburgo „Spindulys“, neprigulmingo kunigo Vinco Dilionio laikraštis, su 20 No. užbaigė gyvenimą. Matytis, skaitytojų užtektinai neturėjo.

— Mums rašo iš Pittsburgo, kad tenai atvažiavo naujas agitatorius ir kalbėtojas iš Lietuvos. Šiuom žygiu jau mergaitė, p. M. Olyta. Anot korespondento žodžių, Pittsburgo ant jos prakalbų „apščiau žmonių susirinko, negu ant Zagaro ir Grigaičio prakalbų“. Tad iš eilės dabar bus jau ketvirtas Ameriką lankęs mūsų agitatorius: Zagaras, Grigaitis, Antonov ir viršui minėta oratorė.

— Am. Liet. Susivienijimas, kaip girdėti savo referendumą jau užbaigė. Organą įsteigia Bostone, redaktorium p. Jokubynas.

— Persikėlus „Vienybėi“ į naują vietą, daugumas laiškais išreiškė širdingus velijimus geros mums kloties. Skaitome už priedermę visiems geros širdies draugams ir bendradarbiams viešai ištarti už sąjausmą širdingą ačių. Prie progos prašome neįimt už blogą mūsų korespondentus, kurių žinutės per porą paskutinių mėnesių žielais pluoštais nepatilpė. Tas paėjo, kaip draugai numanys, nuo užgriuvimo begalinės darbų redakci-

joje ir administracijoje, perkeliant į kitą miestą „Vienybėi“ išgyvenusią ant vietos 22 *jus metus*. Laikui bėgant įeisime į senas vėzes ir vel stumsime pirmyn, su draugų ir bendradarbių pagelba, mūsų brolių apšvietimo darbą. Tik, vienučiai — duokit še Jūsų tėvynainišką delną!

— Viliaus laikraščiai praneša, jog „Lietuvių Dailės Draugija“ rengia antrą Dailės Parodą. Tiesa, kad laikas dar gana tolokas — net 1908 metų, apie gegužio 23 dieną — bet jau prierangos yra dabar pradėtos. Parodon prijims tikrai lietuvių artistų veikalus. Todėl visi lietuviai artistai: muzikantai, teplioriai, skulptoriai ir t. p. privalo savo padarytus veikalus jau nuo šio laiko siųsti ant šio adreso: Vilnius, Bonifratų gatvė, No. 9, p. Zofija Gimbutaitė, „Lietuvių Dailės Draugijai“. Jeigu iš Amerikos lietuvių kas nori siųsti Parodai savo veikalus, tegul nepraleidžia šio patėmijimo.

— Rugs. 7 d. pasirodė 1 N. „Vilties“ kurią Vilniuje pradėjo leisti tam tikra kapitalistų draugija. Laikraštis pradės eiti reguliariškai nuo 1-mos spalnio ir eis tris sykus per savaitę. Rėdo ir veda reikalus: kun. Tumas ir A. Smetona.

— Apšvietos ministras leido Lietuvos mokyklose var toti lietuvių kalboje parašytus aritmetikos rankvedžius. Neaiškiai apie tą praneša „Liet. Kurj.“, bet turbūt tai tose pradinėse mokyklose, kur jau ir taip lietuviška kalba yra vartojama. Bet, klausimas: ar yra sutaisyty atsakančių, lietuvių kalboje aritmetikos rankvedžių? Visokios kunigų draugijos ir šiaip besikovojančio tarp savęs partijinės, pravertė laiką ir gaisino pinigų ant kovos už savo „honorus“. Tuomtarpu liaudies

švietimo reikalai visiškai tapė apleisti. Netik aritmetikos, bet ir visokių mokslo šakų rankvedžiai lietuviams reikalingi. Ir tie kurie užsijima tik gązdinimu žmonių „masonais“ ir „cicilikais“, kurie nemoka ar nenori Lietuvos laikinoje politikoje dalyvauti, turėję butų per tą laiką sunaudot savo spēkas ant gerų mokslų šakų rankvedžių sutaisymo. Tokie ir mums, Amerikos lietuviams, butų reikalingi. Mēs čionai neturime inteligentų, o ten juk jų yra.

— „Šaltinyj“ koksai Amerikos lietuvis, pa-irašęs „Senas Amerikos gyventojas“ je mase aprašyt apie Amerikos lietuvius. Ten paduoda įvairias statistikas žinias, kurios, kaip paviršiu jėmos ir niekuom negalimos patikrint, yra labai abejotinos, o vietomis ir visai neteisingos. Čionai nevieta bus jas išskedenti. Paminėsime tik tas, kurios autoriui, kaip matomai „geram“ katalikui yra žinomos, taigi ir teisingesnės. Teip, jis suskaito Amerikoje 41 liet. parapiją su „sėdinčiais ant vietos kunigais“, o liet. kunigų Amerikoje esą daugiau negu 60. Parapijinių mokyklų esą 8, kurių keturiose mokina vaikus lenkės vienuolės, (zokoninkės), vadinamos „nazarankomis“, kitose gi vargonininkės. Betvaikų einą mokytiesi labai mažai. Primena, kad dabar rengiamas esąs ir lietuviams vienuolynas (klostorius) ir tam tikslui kun. A. Staniukynas turis surinkęs daugiau negu 6 tukst. dolerių. Jau esą septynios lietuviškos, kurias kunigai ruošia į vienuoles ir ši rudenį (1907) jau pradėsia jos „savo darbą“ Mount Carmel, Pa miestelyj. Apie draugijas ir organizacijas, tai suprantama, — katalikų draugijos ir susivienijimas yra geri, o tautiškos ir darbininkų organizacijos, tai be-

dieviai. Laikraščiai, tai — „Vienybė“ bedievių ir socialistų laikraštis, o „Lietuva“ irgi rašo apie kunigus be jokios teisybės. Kiti neverti nė į rankas paimt; tik „Žvaigždė“ turi „geriausius Amerikos ir Europos raštininkus(!)“. Ne žiurint į tokį puikų „Žvaigždės“ stovėjimą, žmonės Amerikoje bedievinasi, atšalą, ir net katalikiškos draugijos, nešiojančios šventųjų vardus, pasidarą grynai bedieviškos. Gal tik čia „Senas Amerikos gyventojas“ pasakė teisybę.

— Reikia labagus gelbėti! „Liet. Kurjeras“ rašo, jog „Vilensko Viestniko“ koks geraširdis raštininkas sumano progą atsižymėti Lietuvos gyventojams mielaširdingais darbais — rinkti ir dėti gausias aukas ant... įtaisymo „strazdams“ (strazdninkams) geležinių marškinių, per kuriuos neperlįstų revoliucionierių kulkos. — Dievai jų nematę „strazdų“, — mēs jiems aukų rubikos neatidarom: yra tam „Žvaigždė“, „Šaltinis“ ir kiti besirūpinantys žemsargių dušėlemis...

Iš Lietuvos.

Vilnius. Rinkimai. Vidaus dalikų ministerija atsiuntė Viliaus gubernatoriui išaiškinimą, kad Kauno ir Viliaus valsčių įgaliotinių rinkimai bus teisoti, jeigu juose dalyvaus nemažiau dviejų trečdalių valstiečių, išskyrus rusus rinkėjus.

— Viliaus gubernijos rusų tarpe dideli nesutikimai. Jie visi pasiskyrė į tris dalis (partijas): juodašimčių, „spaliečių“ ir pirmievių. Juodašimčiai senei jau darbuojasi tarp valstiečių, turi tam tikslui pinigų ir leidžia savo juodašimtišką laikraštį „Morskaja

Volna" (Marių Banga). „Spalviečiai" beveik vi-oje Rusijoje yra susivieniję su juodašimčiais, bet Vilniuje vi-gi eina vieni savais keliais. Jų spėkos, matyt, visai silpnos. Pirmiečiai irgi darbuoja ir tikisi praveisti į atstovus savuosius žmones, ypač, kad tarp tikrų juodašimčių ir „spalviečių" nesutikimai. Pirmiečiai, jeigu jiems pasisektų patekti Dumon, žada palaikyti vietinių gyventojų (lietuvų, baltgudžių ir t. t.) reikalus. Vilniaus gub. rusų yra 78 623, bet kituose valsčiuose visai stokuoja, kaip štai Oranų valsčiuje. Vilniaus gubernijos rusai, tai daugiau iš baltgudžių-valsčiai.

— Rugpjūčio 26 d. Vilniuje buvo lenkų rinkėjų priešrenkamasis susirinkimas. Lenkų rinkimų komitetai davė susirinkimams apyskaitą savo veikimo, kur pasakyta, kad iki šiam laikui komitetas išleido rinkimams 800 r., dar reikalinga išleisti 1000 r. kasoje gi yra tik 50 r. Nežiurint į tai, kad taip mažai turi pinigų, Vilniaus lenkai visgi stropiai žada rinkimuose dalyvauti.

— Vilniuje susitvėrė bepartijinis lietuvių pirmiečių rinkimų komitetas.

— Rugsėjo 2 d. buvo Vilniaus lietuvių amatninkų pasikalbėjimas, kad Vilniuje reikalinga įkurti lietuvių amatninkų draugija, kuri rūpintųsi Vilniaus lietuvių amatninkų apšvietimu, išlavimu ir reikale susėlpimu. Susirinkusieji nutarė stengties tokią draugiją įkurti.

— Rugsėjo 22 d. pristovas eidamas siaura gatve, pamatęs kelis žmones, kurie jam pasirodė įtariamais, paliepė policistui Lindai juos sujimti. Bet, kuomet Linda norėjo juos sujimti, tai jie šovė į policistus, užmušė Lindą ir Rodevičių ir, sužeidę dar du po-

licistus ir du kareivių pasislėpė. Vieną užmušėji vėliau už kelių dienų sujėmė.

— Vilniaus gubernatorius gavo telegrafu nuo ministro įsakymą pradėti rinkti nuo valsčių užsilikusius mokesčius (nedoimkus).

Kaunas. Prieš rinkimus. Nors rinkimai visai arti, bet tarp lietuvių pirmiečių nematyt jokio gyvasties ženklų. Lietuvių demokratų rinkimų komitetas, kuris buvo išleides pabaigoj pereitų metų tam tikrą atsaukinimą, yra pakrikęs. Krikščionys demokratai (kunigai) yra išsikyrę iš kauniečių tarpo ir sutvėrę savo rinkimų komitetą, į kurį įina tik vieni kunigai. Tas komitetas skubiai ruošiasi organizuoti rinkimus Kauno gubernijoje ir bando tvirti komitetus pavietuose. Dvarininkai ir žydai jau yra susiorganizavę ankščiau Apie Lietuvos socialdemokratų nieko n girdėt.

Kokius kas turi sumanymus, kokiais ketina eiti keliais per rinkimus, jau galima ir dabar numanyti.

Kunigai, kaip galima buvo tikėti, yra linkę tartis su dvarininkais. Jie, matyt, norėtų, kad ir iš kunigų vienas patektų dumon. Padėti gi išrinkti kunigą atstovu dumon gali tik dvarininkai, nes dalis kunigų ir kunigų sykiu su dvarininkais parenka rinkėjus į gubernijos susivaziavimą. Bet dvarininkai, žinoma, jei sutiks rinkti kunigą, tai tik tokį, kuris jiems, o ne valstiečiams, prilankus. Kunigai gi nuo dvarininkų ne daug reikalauja: jie malonėtų tik, kad dvarininkas būtų lietuvis, ir toki jie apsimtų mielai remti ir paduoti savo balsus, kad dvarininkas būtų pirmiečių, tai kunigams nerūpi.

Dvarininkai linkę yra tartis su valstiečiais: viena tai skaitlingiausia gyventojų dalis, o antra prišgynumas ir pasi-

šiaušimas valstiečių labai yra malonus, dagi pavojingas dvarininkams. Nors paskutinis rinkimų įstatymų permainos suteikė didelę paspartį dvarininkams, tačiau, jie dar nesijaučia vieninteliais gubernijos gyventojų vadovais. Jiems reiktų, kad įstatymai pilnai užtikrintų jiems laimėjimą. Tai galėtų įvykti tikai tuomet, jei dvarininkams leistą būtų išrinkti gubernijos susivaziavimą daugiau kaip pusę rinkėjų (t. y. 38) arba jei leista būtų padalinti miestelėnus netik pagal turta, bet ir pagal tikėjimą (žydai ir krikščionys); tuomet ir miestuose galėtų pereiti viens kits lenkas atžagareivis, kurs vėliau eitų išvien su dvarininkais. Sako, buk lenkai teiravęsi, ar negalėtų tokią tvarką įvesti gubernatorius ir tokiu budu užtikrinti lenkams laimėjimą; už tai jie žadėję parinkti atstovais 1 žydą, 2 valstiečių ir 2 dvarininkus - visus, žinoma atžagareivius.

Žydai ketina nuo miestų praveisti gubernijos susivaziavimą visus žydus; tuomet jiems bus užtikrintas vienas atstovas iš žydų. Žinoma, nuo jų prigulėtų ir parinkimas vieno kito inteligento lietuviu, (kaip tai atsitiko per pereitus rinkimus), bet tai pareitų nuo ankstybo sutarimo tarp žydų ir valstiečių rinkimų komitetų.

Apie rusus mažai girdėti „Kurjer Litewski" No. 179, pasiremdamas ant „Rič", praneša, kad rusai susirinkę Kaune pasikalbėti ir išreikšti troškimą, kad „rusas atstovas jokiū budu neitų su valdžios priešais (su opozicijos partijomis)" ir kad jis „gintų interesus rusų nuo užsipuolimų sveitintaučių". Koks bus atstovas nuo rusų Kauno gub., sunku tuo tarpu žinoti, bet aukščiau nurodytoji žinia (jei tik ji teisinga) liudija, kad tarpe

rusų Kauno gub. yra pasekėjų „tikrųjų rusų" arba juodašimčių.

Kauno gubernatorius rinkimus trečiojon Dumon nuo Kauno gubernijos paskirstė šiaip: 1) rugsėjo 10 d. rinkimai igaliotinių nuo valsčių; 2) rugsėjo 21 d. valsčių igaliotinių susivaziavimas pavietuose, kur bus renkami rinkėjai į guberniją; 3) rugsėjo 11 d. priešrenkamasis savizemių susivaziavimas, 4) rugsėjo 25 d. savizemių (dvarininkų) susivaziavimas išrinkimui rinkėjų nuo pavietų į guberniją; 5) rugsėjo 20 ir 24 miestelėnų rinkėjų rinkimas.

— Rugsėjo 17 d. buvo Kauno g. pavietų dvarininkų priešrenkamieji susivaziavimai.

Ukmergėje buvo dvarininkų ir dvasiškijos priešrenkamasis susivaziavimas, į kurį atvyko 32 ypatos. Susirinkimas išrinko pavietinį dvarininkų rinkimų komitetą, kuris susideda iš kelių dvarininkų ir Kovarsko kunigo Leginskio.

Į Zarasų pavieto dvarininkų ir kunigų priešrenkamąjį susirinkimą atvyko 24 ypatos, kurių tarpe buvo 3 kunigai. Susirinkusieji nusprendė: kadangi per pirmuosius ir antuosius rinkimus dvarininkai pralošė, per antruosius gi ir kunigai negalėjo pasiūsti savo atstovą, tai, kad per šiuos rinkimus vėl tas pats neatitiktų, nutarė tuojaus sodžiuose su valstiečiais daryti pasikalbėjimus ir aiškinti, kad jie neklausytų socialistų, bet rinktų tokius, kurie nepasiduotų kienu nors įtekmei (suprask eitų į derybas su dvarininkais). Taipgi nutarė neskriausti per rinkimus tautų gyvenančių Kauno gubernijoje ir pradėti tarybas su lietuviais. Rinkimų reikalams susirinkusieji nutarė mokėti po pusę kapeikos nuo dešimtinės.

Telšiu pavieta dvarininkų susivaziavimas atvyko 22 dvarininkai ir 6 kunigai. Nieko ypatingo nenuspręta, tik išrinkta rinkimų komitetas.

Rugsėjo 82 d. Kaune buvo dvarininkų rinkimų komiteto pirmasis susirinkimas. Per susirinkimą išsiūškino, kad dvarininkai rinkimais mažai rūpinosi, nes į visus Kauno g. pavietinius dvarininkų priešrenkamasių susivaziavimus iš viso buvo atvykę 183 dvarininkai ir 29 kunigai. Buvo kalbama apie kitus Kauno gub. rinkimų komitatus.

Kauno gub. kunigai nors ir „nori eiti su dvarininkais iš vieno“ sutvėrė savo rinkimų komitetą, kuris susideda iš kunigų Dombrovskio, Olševskio, Pronkiežio, Bitino, Dogelio ir Zydeikio. Kad didesnią turėti per rinkimus įtekmę, kunigai žada sutverti ir pavietinius rinkimų komitatus.

Marijampolė (Suv. p.). Pas mus parėjo laiškeliai nuo Lietuvos Valstiečių Sąjungos Centro Komiteto, idant nė vienas Sąjungos narys neturėtų nė kokių reikalų su „Lietuvių anarchistų-komunistų kuopa Giltinė“, kuri paskutiniaisiais mėnesiais yra apiplėšusi keletą klebonų.

Biržai (Panev. p.). Nedėlio rugpjūčio 26 d. čia buvo įrengtas miesto sodne vakaras su šokiais, raketomis ir bengalinėmis ugnimis. Vakaro užmąnytoju ir įrengėju buvo vietinis žemiečių viršininkas. Pelnas už įėjimą (po 27 kap. bilėtas) skiriamas miesto lempoms pirkti. Nežiurint į blogą orą žmonių susirinko nesuvis mažai; galėjo žinoma but daugiaus, nes tą nedėdienį buvo Birzuose didelis Baltramiejaus turgus ir žmonių buvo pravažiavę gana daug, nors iš dalies sodiečius toks vakaras mažai

užinteresavo. Gaila, kad biržiečiai neįrengė ko idomesnio ir svarbesnio, negu vien tik šokiai. Žemiečių viršininkas matydamas, turbut, kad biržiečiai šią vasarą nieko pėsitaisys, sumanė juos palinksmiot nors šokiais, na ir miestą papuošt lempomis.

Nesuprantu tikrai, kam būfete reikėjo turėti ir pardavinėti degtinę?... Prie vakaro galą nekurię suspėjo taip prisigerti, kad nebegalėjo kojomis valdyti, arba pradėjo taip smarkiai linksmintis, kad prisiejo žemsargiams už raukų išvesti iš sodno...

Užpaliai (Zarasų p.). Vakaras. Rugpjūčio 19 d. triusu kun. A. Razmaus čia buvo įrengtas lietuvių vakaras. Buvo vaidinta Smalsčio komedija „Nutruko“ ir „Šv. Kazimieras“, Choras padainavo keletą tautišku ir šiaip linksmų dainų. Paskui buvo perskaitytos kelios eilios. Žmonių prisirinko daug, tik gaila, kad daugelis, nesupratę lošimo, išėjo prieš vakaro pabaigą sakydami „kad čia nieko nėra įdomaus, gaila tikrai laiko“.

Saltenių kaimo (Subačiaus v. Panev. p.). Žmonės dar saldžiai tebemiega, jokių laikraščių neparsisiūzdina, taigi nieko ir nežino, kas ant balto svieto dedasi, užtai tiki į visokių burtus ir vaiduokles. Jaunimas subatvakario sulaukęs eina į Gelazių miestelį ir ten pas žydelką palieka savo kruvinai uždirbtą skatiką.

Šventežeris (Seinų p.). Yra tai nedidelis bažnytkiemis. Laikraščių ukiniškai galima sakyti visiškai neskaityti — tik keli išsirašo „Šaltinį“ knygų teipogi niekas neskaityti, nes knygynėlio neturi, o nusipirkt, kad ir norėtų, tai nėra pas ką. Iš visko matyti, kad ukiniškai nesiskubina griebtis už mokslo, o apšviečia tesnieji, kaip antai kunigai,

nesirūpina žmonių susipratimu. Apie Dumą čia niekas nežino, kas tai per žodis „duma“. Mokytojas čia lietuvis ir dar pušėtinąs patrijotas (tėvynės mylėtojas). Aludžių yra dvi. Emigracija (išėivystė) į Ameriką juo toliau, juo labiau didinasi.

Seirijai (Seinų p.). Čia labai didiuasi emigracija (išėivystė) į Ameriką; sąžiniški žmonės tikrai seni, jaunesnių tarpe daug plėšikų-girtuoklių. Taip antai savaitė atgal tapo atimta iš bėdnojo zydelio 12 rublių, sudėginta 2 kluonu su javais, išvesta pora arklių ir išvežta du vežimai. Stebėtina, kad policija nesirūpina surast plėšikus; visados pas mus buvo 2 zandarai, dabargi 4. Girdėjau, kad tuoj busią šeši. Turbut jų tiek daug privis, kad gaudytų susipratusių žmonių, kurių pas mus nėra... Aludžių Seirijuose dar yra 12 ir monopolis. Tikrai sužinojau, kad žmonės per savaitę išgeria degtinės vidutiniškai už 1000 rub. arba mažiausią už 800 rub.! Seirijų „Žiburio“ filijai (skyriui) tapo atsiųsta dar 50 knygų. Tarpe kurių yra kelios naudingesnės negu pirmosios, bet žmonės tokių knygų neįima; taipogi neįima nė apie „cicilistus“, o tikrai dvasiškai; tačiaus pasirodė, kad visi draugijos nariai — davatkos. Taigi iš mūsų draugijos tuotarpu dar nėra nieko gero. Mūsų valstiečiai turi gerą tei-ėją (sudžią), kuris gerai elgiasi ir daugiausia su žmonėmis šneka lietuviškai; nelaimė tikrai, kad mūsų žmonės nemoka tuom naudotis — kuris šiek tiek moka lenkiškai ar rusiškai, tai ir nenori šnekėti su teiseju lietuviškai.

Meškuičiai (Saulių pav.). Per atlaidus... Rugpjūčio 26 d. per Baltramiejaus atlai-

dus suvažiavo į Meškuičius nemaža sargybinių. Ėmė tuojaus tvarką daryti. Visų pirma „sutvarkė“ vieną ukinišką, smagiai apdaužė per žandus, kam jis pamatė bevagią nekultas avizas ir pradėjo „ponus“ barti, kad nekratyti arkliams jo javų. Ukininkas sumanė ap-iskūsti pristo vui ant sargybinių, bet nieko nelaimėjo. Sargybiniai pagirtai už narumą, išėjo linksmi, ir vėl jieškojo kuo atsižymėti.

Apie 5 valandą po pietų atvyko į miestelį 5 „tvarkadariai“, jau gerokai prisigėrę. Ėmė žmones nuo vežimų drauskyti, kam be jų leidimo alų ant vežimų geria. Žmonės ramiai jiems atsakė: „Ne jūsų alų geriam, ir jums nedarbas kištis; eikite į šalį“. Sargybiniai, nieko nelaukdami, pradėjo žmones nagaikomis kapoti. Drausesni vaikinai jiems priešinties, — vienas dar gi nagaiką iš nagų ištraukė ir pačiam nagaikos valdytojui smagiai užvažiavo per žandą. Sargybiniai išitraukė kardus ir puolė ant žmonių. Šie bėgti į visas puses, pribuvo daugiau sargybinių, ir paėmė du visai nekaltu vaikiną; vieną, Kaz. Gačkauckį, labai sukapojo kardų, kitas Ign. Pr. kopas buvo teipgi smagiai primuštas, bet davus rublį, buvo paleistas tą pačią dieną. Kaz. Gačkauckas mėgino pabėgti. Sargybiniai raiti privijo jį netoli malūno. Bėgo jis koki varstą. Prisiviję sargybiniai ėmė kapoti kardais: nukirto beveik abiejų rankų pirštus, perkirto galvą ir atvedė į miesčiuką teip sumuštą, kad nebuvo žymu veido.

Rugpjūčio 27 d. Gačkauckį išvežė į Šaulius. Jis yra Naisių dvaro darbininkas. Grafas Zubovas, reikia tikėti, užsisistos už savo darbininką; patį gi meškuitiečiai už savo kailį nemano užsisistoti, nors ir gyviems jį luptų. Mat,

kaip degtinės prisikošia, nebe jaučia nė skausmų, tik stiklinėmis akimis vaikštinėja ir jieško su kuo susipešti, prieko prikibti...

Grīškabudis (Naumiesčio pav.). *Ką dirba policija? Ką dirba policija...* verta tikrai pasiziūrėti kadirį mūsų apylinkę — ir atsivers visa litanija jos darbų.

Va, zemsargys Doroščenka šv. Onos atlaiduose, sutikęs ant kelio važiuotą dvarioką, kumštuoja jį, kam jis kelio neduodas žmonėms. Mat, dvarioko nežinota, kad ne pestieji duoda kelią važiuotiesiems, bet važiuotieji pestiesiems — nežinota, kad kiekvienas toks „Doroščenka“ turi savo tam tikrus „cirkuliarus“. Už tai gavo kumščiuot ir pagaliaus visokias „rupužas“ ir panašias gerybes.

Kitos „atsitikimas“. Tas pat šai Doroščenka, atjojęs kratos daryti pas Juozapavičių — buk pas jį susirenką „cicilikai“ — ir nieko „prieš valdžią“ neradęs — o Doroščenko oi-oi kaip moka rast! — sutiko tęnai kaimyną artimo sodžiaus, Buragą.

— Kas tu toks?

Buragas tylu: mano sau, kad zemsargys iškvaišęs ar ką, kad nebepažįsta pažįstamo žmogaus. Ir jis niekadus juk nėjęs prieš valdžią, antraip, visados gyręs senovės tvarką, kaip gi tai būtų? Bet Doroščenka sumojęs, kad čia koks nors „prieš valdžią“ bėgas, užmeta jam keletą kumščiu ir varos į raštinę. Tik pakeliui Doroščenką kiti zemsargiai pertikrino, kad tai tikrai Buraga — „geras“ žmogus.

Ir vėl Doroščenka! Dabar jau beveik kaip ir sugavęs „ciciliką“. Išlaužęs į vidų pas daržininką A. Varnaucką ir pristatęs jam revolverį prie kaktos „graziuoju“ duodas rodą prisipažinti, kad jis esąs prieš cicilikų prisirašęs.

— Ogi kas per šermentis rašė, a?

— Neteisybė... — teisinio Varnauckas. Per motinos šermentis aš tikrai vardus mirusiųjų terašiau, kad neužmiršus per maldą. Neteisybė, po ne... Teip ir neišgirdo prisi pažįstant. Iš apmaudo Doroščenka nors apmušė vaikina ir išvyko savo keliais.

Tokių vis „atsitikimų“ nė neapsiklausyti. Nebėra gal grįčios, kur jų nebutų buvę, kasdienine duona tai jau tapo. Nebent tiek naujo kartais, kad visi zemsargiai, kaip į karą traukdami, smarkiai ginkluoti išvyksta į kaimus, bene ras ko „prieš valdžią“. Kas kas, o sodnai tada ypatingai nukenčia. Toks jau, mat, likimas mūsų policijos.

Svedasai (Ukmerg. pav.) Kaip kartais žmonės pasidaro neva socialistais. Dabeikių sodžiaus ukininkas Čelkis su sunumis užpuolė ant Šinkuno ir Gikio ir vieną jau kraujais pasrovus paleido, o antrą — rauką sutrupinus. Kitas kaimynas, Blaževičius užsistojo už Šinkuną ir Gikį ir tarė teisme but jų dviejų liudininku. Bet Čelkis nenusiminė. — A, sako jis, ar aš nežinau, kas monopolius daužė ir pirmuoju cilistru buvo?! — Ir po kelių dienų Blaževičių aplankė policija, bet nerado namie. Kelintas jau kartas atjoja policija — ir vis neranda „cilistro“. Kartais po kelias dienas ji stovi, bene sulauks „cilistro“. Bet taip ir nesulaukia. Nebepadeda nė įdavimas, nė, pagaliaus, rubliai.

„Zarija“

Panevėžys (Kauno gub. Locna kor.). *Kalinis pabėgo.* Naktį, iš vakaro apie 10 val rugšėjo 13 d. pabėgo kalinis Alfonsas Miskevičius, paeinas iš Šiaulių pav. Jis mat dangirdo, kad busenti jam didelė bausmė, — ilgas kalėjimas už senesnes prieš valdžią „nuodė-

mes“. — Mieste dabar visais kraštais daromos kratos; neaplenkia nė sodžių.

D. D.

Lietuvos moterų judėjimas.

Praėjusią savaitę Lietuvos laikraščiai pranešė smagią žinią, jog 23 ir 24 d. rugšėjo mėn. (s. st.) busės sukviestas lietuvių moterų susivaziavimas. Pranešdami tą gražią naujieną „Vienybės“ skaitytojų dailiajai lytei geriau padarysime perspausdindami į susivaziavimą kvietimą. Jis skamba šiaip:

Pilietės! Valdžios jau leista įtaisyti lietuvių moterų susivaziavimas Kaune. Jis bus 23 ir 24 Rugšėjo mėn. (s. st.) šių metų nedėlioje ir panedėlyje, — miesto teatre. — Nedėlioje posėdis prasidės 3 val. po pietų. — Lietuvės! Mės privalome pasirūpinti, idant tasai susivaziavimas atneštų mūsų tautai naudą. Kiekviena iš mūsų, kuri jaučiasi turinti tam tikrą spėką, privalo prisidėti ar prirengimu referato, ar prirengimu prie svarstymų, ginčų, patarimų ir užmanymų. Susivaziavimo tikslas — aptarti kaikuriuos klausimus iš kultūriškos ir ekonomiškos moteries veikimo sryties. Užmanytojos apsiėmė prirengti kelis referatus, butent: 1) apie visuomenišką Lietuvos moterų padėjimą ir jų kultūriškus uždavinius; 2) apie moterų organizavimąsi ir laikraščio išleidimą, 3) apie mokyklas, 4) apie profesinį moterų apšvietimą, 5) apie naminę amatninkystę, butent audėjystę ir 6) apie daržovių ir vaisių pramonę. Bet referatai gali būti ir kitokio turinio, kad tik neišeitų iš ribų aukščiaus pavadintų moteries veikimo šakų. Teip buvo apgarsinta ir pirmame mūsų susivaziavimo

užmanymą pranešime. Prirengtus referatus teiks autorės prisiūsti ne vėliaus, kaip trimis dienomis prieš susivaziavimą. Prisiuntimas už laik būtinais reikalingas, idant galima būtų žinoti, kiek jų bus, o pagal tai apmąstyti ir susivaziavimui pristatyti sutvarkymo projektą; kokioje eilėje turi būti skaitomi referatai, ar nereikės apyboti kiekvienos autorės skaitymo laikas ir t. t. Posėdinį įeiti galima bus tik su tam tikru bilietu. Įėjimo bilietai reikia iš anksto užsisakyti. Reikalinga, idant tos pilietės, kurios atvažiuos Kaunan, užsakytų sau bilietus ne vėliaus, kaip trimis dienomis prieš susivaziavimą. Paskui bilietai bus dalinami vietinėms Kauno moterims. Vyrai teip-pat galės dalyvauti posėdžiuose, gavę įėjimo bilietus. Bilietų kaina: moterims 25 kap., vyrams 1 rb. Norėdama palengvinti atvažiuosioms pragyvenimą Kaune, yra susitvėrusi tam tikra komisija namų kvynės butams ir valgio vietoms sujieškoti. Tos komisijos šanariai su tam tikrais ant krutinės ženklais 22 ir 23 Rugšėjo bus ant gelžkelio stotise ir prieplaukos, traukiniams ir garlaiviams ateinant; prie tų ypatų norinčios teiks kreipties su užklausimais. Primename, kad vieša kalba, kaip referatų, teip ir svarstymų bus tik *lietuviška*.

Sesers! Tautos labas ir laimė teparagina mus prie bendro darbo! Kadangi politikos klausimai iš susivaziavimo programos išmesti, tai partiviškumas negali stovėti mums ant kelio į tą susivaziavimą atvykti.

Referatus siūsti, bilietus užsisakyti ir su visokiais apie susivaziavimą klausimais kreiptis prašome pas prisiekusiojo advokato žmoną, piąją Celiną Leoniene (Kaunas, Puškino gatvė, 39).

Komiteto sąnariai: *Lebkau-
skienė, Leonienė, Rabašau-
skienė, Voitkevychienė, Norky-
tė, Petkevychaitė, Kobilinskytė
ir Daugelytė.*

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Rusija. Laikraščiai rašo, jog tarpu Peterburgo aristokratų (didžponių) susitvėrusi didelė kuopa, kuri „ginsianti“ prispaustų svetimų tautų tiesas. Prie tos mielaširdingų ponų gaujos prisidėję net keletas caro draugų. Prie prispaustųjų tautų prisiskaito ir mūsų tėvynė Lietuva. Taigi Peterburgo ponai apgins ir Lietuvą nuo savo draugo caro, ir sulysins lietuvius su rusais. Ant kiek prispaustieji reikalauja tokių užtarytojų, nežinoma. Bet kad tokių Peterburgo ponelių darbas bus pasekmingai varomas, kas gi drįs abejoti? Ar gi nežinom, kad lietuviai ir kitos prie Rusijos esančios tautos, jau ir be tų ponelių turi lygias tiesas, t. y. lygią, o dar net didesnę dalį davė savo žmonių kartu vėms? Nuskriaustųjų tautų tiesas apgins ne liuosnoriai užtarytojai iš Peterburgo, bet patys žmonės — ar tai revoliucijos keliu, arba per gerus ir išmintingus atstovus dumoje. Aristokratai galės atbėgti su užtarytais pas svetimas tautas, bet užtarys ne žmonės prieš carą, tik savo bičiulius aristokratus prieš nerimaujančią varguolių minią.

Kaip žinoma, paskutiniuose rinkimuose į Dumą valdžia atstumė šalin Siberiją. Dėl tos priežasties Siberijos gyventojai išrinko deputaciją pas carą kad išmaldųotų leidimą dalyvauti Dumoje. Bet dar deputatams iš Siberijos neišvažiavus, jau buvo iš Vidaus Dalykų ministerijos telegrafuota gubernatoriams: Tomsko, To-

boliaus ir Jakutsko, kad deputai ne nevažiuotų, nes Peterburge taps sujimti, kaip aiškų pasipriešintojai birželio 3-čios įstatymams. Teip deputatai su maldoms ir pasiliko namie, o Siberija į dumą nebus prileista. — Aišku, kad Rusijos valdžia ne maldavimus išgirsta, bet tik sukilusios liaudies ginklus.

Odesoje buvo vėl iškilę žydų skerdynės. Spal. 6 d. laidojo slaptos policijos viršininką Delfinskį, kurį areštuojuant anarkistus kazikas užmušė. „Tikrieji“ rusai (juodašimčiai) sumislįo iškelti savo vadovui ilgą paminėjimą ir kibo mušt žydus bei dauzyt arbatnamius, kur revoliucionieriai lankosi. Paminėjimas padaryt nusidavė, nes tulos miestų sienos ilgai bus kruvinos iki koks etiškas murininkas pasilipęs užtėplios šlakus kalkiais.

Visoms partijoms prieš rinkimus apskelbus savo platformą, neatsiliko ir juodašimčių vadas Puriškevych, kurs teipgi apskelbė savo platformą, kuri skamba šiaip: „Jeigu mane išrinksi į trečiąją dumą, tai dėsiu visas pastangas, kad tik ji greičiau būtų paleista“. Bet nabago turbūt neišrinksi, nes ir tarp juodašimčių atsirado partijos, kurios stato da šaunesnius kandidatus; tie jau tiesiai žada Dumon ir peilius nusinešt.

Rinkimai Dumon pačiame įkaity. Vienok išrinkta labai mažai: iš 5.161 rinkikų, kaip turėtų but, išrinkta vos 1,900. Ir iš tų vienok valdžia nesidžiaugia, nes sulyg urėdiškų paskaitų, jau dabar matosi, kad išrinkta 516 rinkikų aiškių valdžios priešų, 256 neisakančių prie ko priguli ir 1,131 vidutinių, spaliečių ir dešiniųjų. Iš šių paskutinių didesnė pusė menama vėliaus pakiš kumštę prieš valdžią. Miestuose ir kaimuose, kaip rašo, visos žemesniosios klisos

kaimiečių ir darbininkų ne kiek nenustoję revoliucionizmo. Tiktai stambesni žemvaldžiai ir pirkliai su dvasiškija kataruoja valdžios skverno įsikibę.

Spalnio 1 d. Lugoje sujėmė garsų raštininką ir filiozofą, teisingai vadinamą Rusijos anarkistų tėvu — Petrą Krapotkin. Tai yra plikas senukas, ilgą laiką gyvenęs Anglijoje, parašęs daug raštų ir leidęs keletą anarkistiškų laikraščių. Jį kaltina už prigulėjimą prie teroristų ir vedimą užpuolimų ant dvarų.

Moroka. Vietinė civiliška karė regis da negreitai užsibaigs. Dabar murinai jau nusilenkė europiečiams, pristoję užmokėti didelę kontrabuciją Prancuzijai už jų pačių numalšinimą. Bet kruvinakova užgimė tarpu dviejų didžiunų: Mulai Hafido ir Abdel Azizo, kurie abu jau per savo šalininkus tapo išrinkti karaliais, ir abu trokšta atsisėst ant šilto bet išklibusio sultonų sosto Marokoje. Tuomtarpu Mulai Hafid savo priešą vis apgali. Neseniai sujėmė transportą, kuriame buvo daug armotų, 3000 šautuvų ir koks milijonas šuvių. Tas viskas buvo Adel Azizo.

Prancuzija. Čionykščiame parlamente prasidėjo iširimas. Mat socialistai savo kongrese, laikytame mieste Nancy, apsiskelbė kareivijos priešais. Po to suklego laisvamaniai ir radikalai, kurie stovi už kareiviją ir kurie buvo susidėję parlamente su socialistais į teip vadinamą „blioką“ Ikišioliai parlamente buvo dvi pusės: „bliokas“, kurs stovėjo už republikonišką valdžią ir klerikalai su monarkistais, kurie vis kėsinosi respubliką išgriauti ir sugrąžinti karališką redą. Bet dabar, perskilus „bliokui“, pasidarė parlamente trys partijos: soci-

jalistų kareivijos priešininkų, „blioko“ likučiai ir respublikos priešai. Toks pasiskaidymas parlamento grumuoja liudnoms pasekmėmis.

Iš Amerikos.

Sudegė pliene.
Bufler, Ala. Standard plieno dirbtuvėje, spalnio 6 d. atsitiko baisi nelaimė: nežinė iš kokios priežasties, bet menama, kad dėlei netikumo prietaisų, apvirto katilas. Jame buvo apie 5000 svarų karštai ištarpyto plieno, kuris, susiduręs su smiltimis ant grindų, padarė pasibaisėtiną eksploziją; nuo to išgriuvo dalis darbavietės ir 34 darbininkai tapė sudeginti.

Vokiečių tautiečių kongresas.

Nuo spalnio 6 d. New Yorke prasidėjo vokiečių tautiečių susivienijimo susivažavimas. Atvyko apie 250 delegatų. Vadovauja viską Dr. Hexamar. Jų susivienijimas biskį pirmėivesnis už mūsų, nes pas juos daug apsišvietusių darbininkų.

Pavogė tris žmones.
Los Angeles, Cal. vietinės valdžios pavogė iš namų tris pabėgusius iš Meksikos revoliucionierius ir grąžina juos atgal, kur Meksikos valdžia jau turi jiems paruošusi kartuves. Pavogtųjų revoliucionierių vardai: Mago, Villarreal ir Rivera. Kalifornijos darbininkai kelia prieš savo valdžią protestus, nes sujimtieji esą visai nekalti, beto ir Amerikos konstitucija draudžia politiškus kaltininkus išdavinet.

Basų generolas atkeliavo.

Šiomis dienomis Amerikon atvyko iš Anglijos garsus „salaveišių“ armijos (Salvation Army) „generolas“

Booth. Senuką ubagų ir valkatų organizatorių pasitiko veik pirmiausiai (Chicago, su didelėmis iškilėmis). Reikia žinoti, kad salaveišius labai guodoja visų kraštų valdžios ir kapitalistai, nes ši organizacija surenka po savo glėbį visus šiandieninės tvarkos išmetus ir nupuolėlius, per ką sumazina netenkinųjų būrį draugijoje. Nėra ką salaveišius girti, nėra ką daug ir peikti. Sis-tas randasi ir gero, nors aplamai, jie neišturi protingos kritikos. Salaveišių armija tapę įkurta atgal 42 metus, turi šiandien 32 periodišku laikraščiu pasiplatintu po 53 kraštus. Kas savaitę išplatina jie savo literatūros apie milijoną egzempliorių. Praėjusiuose metuose — anot paties Booth — tapę duota darbas ir „išgelbėta“ apie 50.000 doriškai nupuolusių moteriškų Amerikos valdžia davė salaveišiams Texuose didelį žemės plotą, ant kurio jie įkurs savo koloniją ir įvairiems klajunams prieglaudą.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Detroit, Mich. Šis miestas yra didžiausias Michigan valstijoje. Dirbtuvių yra visokių, kur dirba vyrai ir moteris. Darbininkui pragyvenimas atsieina gana brangiai, nors uždariai nėra pergeriausi, nes prastam darbininkui už 10 valandų sunkaus darbo paprasta mokeskis 1.50, moka ir daugiau, bet tik ten kur ne bile darbininkas gali tesėti dirbti, arba kur darbas yra tik ant trumpo laiko. Dabar čionai darbai eina vidutiniškai.

Čion lietuviai apsigyvenę jau nuo 30 metų, bet jų neperdaug yra, gal bus apie 400 ar 500. Labai blogų pasielgimų tarp lietuvių negirdėti, o apie mažesnes jų klaidas

čion neminėsiu. Tarp savęs jie mažai kada nekada susipyksta, nes iki šiol nebuvo kam juos skirstyti į partijikas ir siundyti vienus priešai kitus, kaip kitur girdėtis yra daroma. O kad miestas yra didelis ir lietuviai ne visi kruvoj gyvena, tai ir ne visi tarp savęs pasipazįsta; mat lietuviškų didelių susirinkimų iki šiol nebuvo, tai ir nebuvo įrogos sueiti į pažintį.

Apšvietimas tarp čionykščių lietuvių rodos ne žemiaus stovi kaip kituose miestuose. Kaip kitur, taip ir čion, skaitymais knygų ir laikraščių užsiima labai maža dalis, bet pagal abelą daugumą lietuvių čion gyvenančių, tai jau ne mažiausias skaitlius lietuviškų laikraščių pribuna į Detroit. Štai jų vardai: „Vienybė Lietuvininkų“, „Lietuva“, „Saulė“, „Keleivis“, „Darbininkų Viltis“, „Katalikas“, „Žvaigždė“, „Amerikos Lietuvis“, „Kova“ ir „Zarija“. Kiek egzempliorių katro laikraščio pribuna, tai sunku sužinoti.

Mockutis

Minersville, Pa. Rugs. 30 d. vietinė L. S. S. kuopa buvo parengusi viešas prakalbas, į kurias buvo parkviestas kalbėtojas drg. Antonov. Mūsų klebonėlis prieš tą dieną atsižymėjo. Dalinant prie užkvietimo lapelius, netikėtai užsidurė ant dalinančio vaikuko ir kuone pastiro iš baimės. Tik paskui atsipeikėjęs, kad užriks ant vaikų, ištraukė lapelius ir sudraskė, — girdi: „ar jūs čia man, paršai, teršite Dievo namų priešakį su socialistų išmislais!...“ Vienok žmonių į prakalbas dikčiai susirinko. Kalbėtojas pribuvo gana vėlokai, todėl daugelis nebesulaukdami jau buvo išskirstę. Priežastis kalbėtojaus pasivėlinimo buvo tokia, kad drg. ui Antonov, ant Philadelphia stoties piktadarys

pavogė valizą, apie kurį besiteiraujant ir traukinį praleido. Kalbėjo apie darbininkų būvį, revoliuciją, apie dvasiškų vadovų trandymus laisvės, apie moterų padėjimą. Žmonėms patiko. Aukų revoliucijos rėmimui surinko apie 20 dol.

Tokių kalbėtojų, kaip drg. Antonov, geistina būtų mums turėti kuodaugiausia. Kitų miestų lietuviai rengkite prakalbas, į kurias drg. A. mielai apsilankys.

Socijalistė.

Allegheny, Pa. Rugsėjo 22 d. čionai atsibuvo L. S. S. III rajono konferencija. Prieš posėdžiu atidarimą kalbėjo: Bagočius, J. Lukoševycius ir P. Kailius; tarpe kalbų buvo dainos, kurias padainavo draugai-liuosnoriai. Viskas nusi davė labai gražiai, nes nors ir nebuvo apgarsinimai mētyti, vien buvo „Kovoj“ pagarsinta, vienok žmonių prisirinko apie 100 ypatų. Kolektos dienos buvo 18.05, kurie likos paskirti sekantiesiems: 9.00 revoliucijai ir 9.00 L. S. S. Literatūros Fondui, ir išsiuntinėti į vietas.

Konferencija atsibuvo teipgi labai padoriai. Iš nutarimų, kaip regis, svarbiausias yra — parengti prakalbas ir sudrutinti bei naujas sutverti kuopas Wilmerding, McKees Rocks, Pittsburg, Wilson, Donora, Courtney ir Coal Centre. Tuli draugai apsiėmė surasti vietą ir paskirti dieną kiekviename miestely, ir susižinot su Bagočium, kurs prisizadėjo nuvažiuot pakalbėtų bei ativežt neseniai čia pribuvusią merginą, revoliucionierę, Marę Olyta.

Per vasarą čionai ir socialistai buvo aptilę, bet kaip matyt, ant žiemos vėl sukurs darbuotis.

Spalio 6 d. bus pirmos vietinio rajono šiame rudenį rengiamos prakalbos — Pittsburgė

Lietuvių Mokslo Dr. tės svetainėje, kuri dabar dusyk pasididino.

Vargšas.

Dodge City, Kan. Šitas miestas stovi nuo Chicago 827 myles atstui, į vakarus. Gyventojai daugiausia vokiečiai. Darbų kitokių nėra, kaip pasukininkus ir ant geležinkelių. Darbininkų čionai reikalauja ir neblogai moka — nuo 1.25 iki 2.00 ant dienos ir pragyvenimą duoda. Yra ir lietuvių dirbančių šioje apielinkėj, bet liet. organizacijų nesigirdėt.

J. Supaila.

Wanamie, Pa. Mūsų miestelio lietuviai ir gi neatsilikę nuo kitų, jeigu būtų kam nuolatatos paraginti prie gerų užsiėmimų. Štai rugs. 17, vestuvėse A. Šerkšnio ir T. Padegiu niutes, paaškinus P. S. kas tai yra revoliucija, svečiai sumetė 7.10 ką pasiunčiame „V. L.“ redakcijon ir meldžiame perduoti L.S.D.P. Aukautojams ištariam ačių.

Blogai, kad nėra revoliucijos šelpėjų komiteto. Visuomenei reikėtų pamislyti, ar kitą aprinkti, ar senąjį sudrutinti.

P. Sarpalius,

J. Kvederavyčius.

Cambridgeport, Mass. Čia lietuvių diktas burelis gyvena ir gražiai užsilaiko. Darbai nors eina gerai, vienok bedarbių visur matytis; ir lietuviai pramoko gerų darbų ir per tai neblogiausia uždirba. Apšvietimas tarp lietuvių gana pakilęs ir į kožną namą pareina po kelis egzempliorius Amerikos liet. laikraščių ir 8 egz. iš Lietuvos „L. Ukininko“. Visi interesuojasi apie rinkimus į 3 čiają Dumą ir pačios Dumos vaisius.

26 d. rugsėjo, 8 val. vakare parvaziavo ir kun. J. Zilinskis iš Lietuvos, kurį pasitiko su muzike suvirš 3000 lietuvių

bažnytinė salėje South Boston. Kun. J. Žilinskis į žmones pratarė kelis žodžius, padėkavodamas už palaukimą ir apreiškė, kad Lietuvoje suvis kitoki laikai virto -- daug geresni ne kaip pirmiaus, ir visiems linkėjo važiuoti į Lietuvą, nes sakė, kad ten daug linksmiau ir sveikiau gyventi, negu čia mieste dulkes gerti.

Petras S. Bartkevyčia.

Forest City, Pa. Musų miestelio lietuviai susilankė kunigėlių permainingos, nes Scrantono vyskupas Hoban iškelė iš mūsų „monarką“ kun. Kurą į Scrantoną, o į Forest City atėjo iš Mayfield, Pa., kun. P. Pankauckas. Šis, matyti, kiek rimtesnis žmogus.

Kun. Kuras buvo gana keistas: jis teip persekiavo, šėtonuodavo laisvesnių pažiūrų lietuvius ir tautiečius, kad net prigulintiems prie A. L. S. ir T. M. D. neduodavo šliubo! Įsiviešpatavęs buvo čionai gerai: pradėjęs nuo duosnios parapijos iki jaunos gospadinės, nieko nestokavo. Užtai išvažiudamas net verkė, meldė parapijonų kad užsistotų prieš vyskupą ir pats pas jį važinėjo. Bet veltui. Nieko nepadarius, keli dzukeliai norėjo nors su paroda išvažiuojantį išleisti. Bet dauguma tik juokėsi ir ne parodos nebeįrengė.

Angliakasio Sunus.

Chicago, Ill. Keletui vietinių apšviestėsių lietuvių pasidarbavus čionai susitvėrė nauja korporacija, vardu: „Lithuanian Hospital“ (Lietuvių Ligonbutis). Šis sumanymas rado tuojaus pritarėjų nevien tarp lietuviu, bet ir tarpu įžymesnių svetimtaučių.

Viename susirinkime pateko buti ir man. Pradėjęs kalbėti, kokias ypatas reikia rinkti į naujos korporacijos direktorius (mat nutarta išrinkti 15 ką direktorių), vienas patarė, kad

į direktorius geriausiai tinką visi Chicagos liet. kunigai. Kitas atsiliepė: „Tai jeigu jau kunigus suleisime tai ne mums patiems nebeliks vietos, ir nebeturėsime savo korporacijoje jokių tiesų, pavedę jiems visą valdžią ir pinigus“. Šiam pritarė ir kiti. Bet visgi buvo trokštančių matyti ir kunigus direktoriais. Po ginčų nutarė užkviešti nors kelis kunigus. Bet bereikalinga buvo ant jų baimė, nes nuėjus pasiūtiems pas patį pirmąjį kunigą ir išdėsčius reikalą, tas papurtė galvą: „O-o-o, tai bus lietuviška ir o-o-o pagoniškas ošpitolis! Neprisidedu o-o-o...“

Mat kokia pas mūsų dvasiškus vadovus logika: jeigu lietuviai įsitaiso savo ligonbutį ir nepakrikštija kokiu šventu vardu, tai jie ir rankas pakrato. O dar vis šneka ir jie apie lietuvių vienybę.

F. Eismontas.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“.

Brangūs Draugai:—

Tikiuosi, kad kuopų viršininkai jau pridavė savo kuopų naujus adresus centrališkamjam sekretoriui, ir tikiu, kad knygelės jau yra siunčiamos, arba pasiųstos. Taigi brangūs draugai, dabar šaukite susirinkimus, išdalinkite knygutes pilniems sąnariams, ir pakalbinkite naujus sąnarius prisirašyti. Aiškinkite, kad mūsų gerovė yra tikrai supratime, moksle, o T. M. D. yra dėlto sutverta, kad mokslą platinti išleidžiant moksliskas knygeles. Kartu pagarsinkite ir rinkimą Centrališkojo Komiteto, teip kad ant jų pačių susirinkimų galėtute nuskirti ypatas į centrališką komitetą. Literatiškasis Komitetas yra atsakančiu ir jei

gu daktaras F. Matulaitis neatsisakys kaipo seniausias sąnarys, tai į literatišką komitetą nereiks rinkti nė vieno. Centrališkas pirmsėdis renka si kas metas; taigi šįmet reikės jį išrinkti. Kasierius išrinktas ant 2 metų, bet kad neišduoda savo rokundų, tai ką darysite su juom? Sekretorius savo darbą atlieka ir dar mačiau ketina patarnauti vel tui ant ateinančių metų. Taigi jūs vale arba jį patį aprinkite ar kokį kitą. Tik rinkite ne tokius, ką daug reikalauja per laikraščius, o nieko neveikia. Manę kaipo pirmsėdį, meldžiu paliuosuoti, nes aš jau patarnavau T.M.D. kelis metus ir atsisakau, — nedėlto kad tingėčiau jai patarnauti, bet dėlto kad esu labai suspauštas visokiais darbais. Teipgi matau, kaip žmonės nori įskverbti į mano vietą su dide liu noru ir dėlto mierio, jie rašo į organą visokius piemeniškus prasimanymus. Paskutiniu kartu vienas pailsėpęs „senų sąnariu“ sako, kad aš T.M.D. pinigus sunaudoju. Gaila, kad redaktorius neapžvalgęs duoda dėti į laikraštį tokius be pamato užsiuolimus. Tokis laikraštis pavirsta į mazgotę, su kuria girtos bobos mėtosi. Kitas gali pasakyti, kad aš žmogų užmušiau, bet visgi reikia šiokių tokių darodymų. Taigi brangūs draugai meldžiu apliuosuoti manę iš tos vietos, kurioje žmogus į piktadarį gali pavirsti. Rinkite pirmsėdį, kasierių, sekretorių ir nutarkite organą. Aš ant visada liksiu ištikimu sąnariu T.M.D., pakol ji užsi jims išleidimu moksliskų knygelijų

M. Paltanavičia.

Pirm. T.M.D.

Red. pastaba. P. Paltanavičius labai netenkinas, kad T.M.D. sąnariai kritikuoja per organą savo viršininkus ir už tą p. P. storai pakolioja

patį laikraštį, kam tokius raštus prijemąs. Čionai p. P. nemato dviejų aplinkybių: 1) laikraštis visuomet talpina panašius raštus, jei nėra tiesioginio ypatų įžeidimo ir nešvarių žodžių; 2) laikraštis budamas kokios nors draugystės organu, visuomet privalo sąnarių balsą perduoti visuomenei, nežiurint ar tas viršininkui patinka, ar ne. Todėl nėra reikalo užvesti čionai kokių aimanavimų apie „mazgotes“.

Garbūs Draugai!

Pirmsėdis, M. Paltanavičius per organą pagarsino, kad kuopų viršininkai prisiųstų sekretoriui savo adrisus, ant kurių reikės siųsti tik ką atspausdintą knygutę, No. 15 „Revoliucija, jos Prasmė, Priežastis ir Pamatai“. Bet adrisus vos tik keli teprisiuntė. Todėl turėjau naudotis senais adrisais ir butų gerai, kad viršininkai ir sekretoriai, ant kurių vardų prisiūsta, pasistengtų gauti siuntinį. Knygos bus pasiųstos šioms kuopoms: No 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 44, 46, 47, 54, 62, 64, 66, 69, 71, 72, 73, 75, 76, 77, 79, 80, 81 ir 82.

Jeigu gi viršininkai gyvavusių kuopų ar šiaip tautos darbininkai pasistengs atgavinti tas kuopas arba sutverti naujas, tai po suorganizavimu meldžiu užmokestį pasiųsti kasieriui ir man per krasos kortelę (postal card) pranešti; tad bus tuojaus knygos prisiųstos pagal skaitlių sąnarių. Nemokėjusioms kuopoms 1906 knygu nesiūsta.

Pavienių sąnarių teipgi meldžiu savo adresus pasiųsti į „Vienybės“ Redakciją tuojaus, katroji teiksis pasiųsti knygutę, nes tikiu, kad nei vienas ant seno antrašo negyvena; todėl draugystei tik kaštų už dyką pasidarytų ir

sąnariai knygų neapturėtų.

Pasistengkite, broliai, pasidaryti labui tamsesniųjų brolių ir, nors už jų graši, bet įduokite jiems biskelį šviesos, katra labai, labai mums reikiama lingua.

T.M.D. sekr.

A. Ramanauskas.

Šįmet laikas rinkti naujus sąnarius į literatiškąjį komitetą. Taigi Centraliniam Komitetui pagarsius rinkimus, draugai tegul aprenka į mano vietą kitą. Mano numanymu kiekvienuose rinkimuose komitetas turėtų būti atmainomas, kadangi visuomet senieji aptingsta dirbę o nauji bent iš pradžių buna darbštesni. Pereituose metuose surinkau J. Mačio eiles ir perdaviau prezidentui dėl išleidimo. Jeigu tą rankraštį leis į spaudą aš apsiįmsiu korektą vesti norint nebudamas komitete.

Nuo laiko, kada Lietuvoje buvo leista spauda, T.M.D. užduotis didei persimainė. Pirmiausia, kada knygos Lietuvoje buvo uždraustos, mažai kas jas pirko ir išleidimas jų buvo sunkus. T.M.D. atliko gerą darbą išleidama knygas. Šiose dienose padėjimas persimainė. Knygos eina liuosai į svieta, žmonės perka, skaito ir išleisti gerą rankraštį bent kas gali apsiimti. Tokiu budu ir literatiškojo komiteto užduotis persimainė. Netik reikia parūpinti rankraštį, redaguoti, korektą vesti, bet stačiai reikia parašyti knygą. O kadangi ne kiekvienas gimęs raštininku ir ne kiekvienas gali parašyti knygą, užtai ir literatiško komiteto padėjimas pasidaro sunkus. O jeigu negaus rankraščių ir neparašys knygų, tai atsiims per laikraščius už nedarbštumą. Tokiu budu persikeitimo padėjimui užėina klausimas ir apie pačios draugystės gyvavimą ir apie permainas jos konstitucijoje, kurios galėtų

įkvėpti jai naują gyvybę, naują entuziazmą. O tokia progresyviška kulturiška įstai-ga galėtų gyvuoti užsiimdama abelnais apšvietimo reikalais ir galėtų didelę naudą atnešti. Tik neturėtų apsirubė-ziuoti vien išleidimu rankraščių kaip kad iki šiol yra daroma. Svarbus dalykas parūpinti knygas, bet lygiai svarbus yra reikalas ir išmokyt žmones skaityti. Maziau-sia 75% visų lietuvių, atejusių į Ameriką visą savo dvasišką peną semia saliune. Visos progresyviškos įstaigos mažai užgauna tą plačią minią. Ir tokiu budu norint ir išrodo, kad per keletą paskutinių metų lyg galvą pusėtinai išskėlę esame iš balos, nugara vis grimzda žemyn ir žemyn.

Nuo daugelio žmonių tenka girdėti išmėtinėjimai ant socialistų, kad jie mokslo nepripažįsta. Aš nežinau ar tas teisybė ar ne, bet kodėl tie kurie mokslą pripažįsta nesisten-gia nieko padaryti paplatini-mui apšvietimo. Socialistai, kaipo politiška partija, norint ir plačiausiai savo užduotę su-pras, visgi palinkę labiau prie politiškos kovos, negu prie kulturiško darbo. Kodėl gi kiti nesijima atlikti tą darbą už kurio neatlikimą kaltina socialistus?

Man rodosi, kad jeigu šiose dienose atsirastų žmogus, kuris galėtų nors vieną dieną ant nedėlios atitraukti žmones nuo saliuno ir duoti jiems sveiką pasilinksminimą, atneštų didelę naudą visuomenei. Toliaus, kaip mes rūpinamės apie mokyklas? Nekalbu apie tuos, kurie čion gimę, jie turi savo, bet ateiviams. Teipgi būtų didelis reikalas sutaisyti populiariškus skaitymus, ir daug, daug kitokių reikalų, kurių aprūpinimui reikalinga organizacija ir sistematiškas darbas.

F. Matulaitis, M. D.

138 Bedford Ave

Brooklyn, N.Y.

Pastaroji popiežiaus Pijaus X „enciklika“.

Ką Rymo popiežius praėjusiame rugsėjo mėnesy apskelbė nėra tai vienok enciklika, nors tas jo nuosprendis gana ilgas — užimęs čelą septyniolika skilčių Vatikano organe „Osservatore Romano“: yra tai griežta ištarmė, kurioje katalikų bažnyčios galva — pasiremdama ant savo „neklystamybės“ — rusčiai pasmerkė paskandon modernizmą ir laisvą religijos plėtojimąsi.

Štai ką popiežius, trumpai pajamant, apskelbė:

„1) Kad bažnytinėse mokyklose ir universitetuose, mokymasis filozofijos, tikrosios teologijos, etc. bus vedamas katalikų dvasėje.

2) Kad visi profesoriai ir mokinėjai, turintys naujosios galdynės pažvalgas, bus išmokslaviečių prašalinti.

3) Kunigijai ir ištikimiems katalikams bus uždrausta skaityti modernistų raštus.

4) Kiekvienoje dijecezijoje taps paskirti cenzūros komitetai, kurie peržiūrės visus naujai išėjusius raštus ir tikrai tuos cenzūros komitetų užtvirtintus raštus bus leidžiama kunigijai ir tikintiesiems skaityti.

5) Patvirtinta paskutiniojo popiežiaus Levo XIII drausmė, kuriaja užginta kunigams rėdyti laikraščius arba leisti bent kokį raštą į svieta, jeigu tie kunigai ir raštai nėra pirmiausia pripažinti per vyskupą už gerus.

6) Dvasiškosios kongresai uždrusti, išimant svarbius atsitikimus.

7) Kiekvienoje dijecezijoje taps išrinkta tam tikra dvasiškujų kuopa, kuri kovos su platinimusi modernizmu.“

Jau tas trumpas ištraukas perskaitęs, kiekvienas patėmija vieną per jas išsitiesiančią giją, — tai aštrų suvaržymą katalikų minties, kieta popiežiaus valdininkų retėžį ant

milijonų savo tikinčiųjų uždedamą.

Nepakakinti popiežiaus dekretu ant mokslo nė pirmiečiai, nė atgaleiviai; pagaliaus nustebinti ir katalikai. Italijos katalikų laikraščiai, vieni drąsiau, kiti iš paniurų prasitaria, kad ši enciklika galutinai nori pertraukti ryšius tarpe bažnyčios ir naujosios galdynės mokslo. Atgaleivių laikraštis „Giornale d'Italia“ (Ryme) sako, kad enciklika parodo, jog popiežiaus dvaras nemoka taikiai sugyventi su naujosios galdynės draugija. O laikraštis „Italia“ (Ryme) tiesiog nubaigia, kad su šiaja enciklika prasideda pasikėtinimai atbudavoti Rymo inkviziciją.

Kitų religijų dvasiškija dar aštriau atsiliepia. Garsus New Yorko pamokslininkas, rabbi Silverman, bažnyčioje Emanu-El šaukė: „Popiežius ragina išbrėžt iš dvasiškosios raštų kataliogo visas pažangesnes mintis. Jau laikas, labai didelis laikas, aš atkartuju, kad visų didžiųjų tikybių valdžios prieš tokį dekretą protestuotų; nes jame popiežius stumia žmonių už tukstančio metų atgal, priverčia visus akiai tikėt į Rymo popiežiaus politikierių užmačias. Tas niekadės ne atgabęs žmonijai tikros palaimos ir gerovės“. O Scrantono universalistų kunigas, J. Raymond, karštai išrodinėjęs per pamokslą, kad popiežius per tą encikliką nejučioms atsi-stojo prieš is laisvę, mokslą ir progresą, pasakė teip: „Popiežius yra lygus tokiam, kuris atsiėstų ant pamariuose siubuojančių nendriu ir ant jų sėdėdamas su šluota rankoje mojuotų ir bandytų sustabdyti atplustančias vilnis, kurias jis vadina modernizmu arba modernizmo (—naujosios galdynės mokslo) „klaidomis.“

Jeigu teip samprotauja ramūs ir atgaleiviški gaivalai, kaip konservatai ir klierikai

lai, tai ką besakyti apie spaudą liberalų, progresistų ir socialistų! Pakol kas jie iš tos popiežiaus enciklikos sarkastiškai juokiasi; bet laikui bėgant, kada pamatys jog katalikų minios tokiam apinasriui pasiduoda, išsilies plati kritika ir išvers tikėjimų klausimą dar skaidresnėn mokslo švieson, negu kada buvo iki šių laikų padaryta.

Ką popiezius tokiais keliais trokšta atsiekti? Reikia manyti, kad jojo politikieriai įtėmijo, jog katalikų tikėjimas besitrinant į modernizmą (— naujosios galdynės mokslą) baigia patsai dilti. Todėl gel bedami savo rymiškąją politiką, identikuojamą per juos su Kristaus mokslu, nori sumuryti kynišką sieną, ir atitverti jaja katalikus nuo apšviečiančios galdynės.

Berods, popiezius savo šitoje enciklikoje išsidera vieną išsiteisinimą: jis sako nekovojas prieš visą naujosios galdynės mokslą, bet prieš šio mokslo „klaidas“. Tą patį aiduoja ir Rymui atsidavę vyskupai. Vienok čionai yra akių vilkimas. Mokslas neturi klaidų nes jis yra tukstantinių galdynių žmogaus proto vaisiumi; mokslą sutvėrė ne viena ypata, bet gentkarčių gentkartės. Ką žmonija patyrė ir randa savo gyvenime geru ir teisingu, tas negali but skaitoma už klaidą. Nėgi reikalauja mokslo, kad jį viena ypata užtvirtintų arba atmestų. Mokslas negali pasiduoti popiežiaus cenzurai, nes jis (popiezius) yra tiktai ypata, ir kaip gerai zinome iš istorijos, toli gražu ta ypata ne be klaidų. Jeigu katalikų tikėjimas randa moksle klaidas, tai ar nėra tiktai klaidų pas jį patį? Bet čia kalbame ne apie patį tikėjimą, tik apie popiežiaus dvaro politiką. Tikėjimas ir toji politika yra du skirtingi dalykai. Gaila, kad laiko ir vietos

stoka nedaleidžia mums ilgiau apsistoti teip akyvame klause. Grįžkim prie „klaidų“.
(Toliaus bus).

Malonus draugai, Brooklyniečiai!

Kaip esate patėmiję „Kovos“ 32-me N. š. m., paskutinėje atskaitoj Brooklyno Viet. Revol. Šelp. Kom., jog da liko išde dvidešimts aštuoni doleriai ir trisdešimts trys centai (28.33). Bunant man išdininku, ir apleidus ant tulo laiko Brooklyną, likšioliai užiliko tie pinigai neišsiųti, — bamaniau greitame laike su grįžti. Bet apsibuvus ilgiau, buvau priverstas rugpjūčio 19 d. kreiptis į Brooklyno V. R. Š. K., per laišką pirmsėdžiui Juozui Šukiui, užklausdamas, ar sutinka su paskutine atskaita vedamosios knygos; jei taip: — tai aš paįiu likusius pinigus centralškam išdininkui. Nesulaukdamas jokio atsakymo priverstas esu pasiųst pinigus J. O. Širvydui, Rev. Rem. Kom. Išdininkui, ką ir padariau atmušdamas kaštus nusiuntimo — 14c., o likusius pasiunčiu \$28 19.

Da kartą meldžiu Jūsų (t. y. V. R. Š. K.), busit teip malonus pirašt man, ar sutinka finansų knygos su paskutiniaja atskaita per mane apskelbta, ar ne? Gal kame yra kokia klaida įsiskverbus. Taigi suteikit žinią kame. Norėčia pasilikti be dėmės ir nemanau pragaišint nė vieno cento teip pasišventusių mūsų brolių, kurie kovoja už liuosybę mūsų tėvynėje Lietuvoj.

Tikiuosi, kad garbus draugai, V. R. Š. Kom., užganėdįs mano reikalavimą. Kaip Jums yra zinoma, aš tarnavau virš du metu V. R. Š. K., ir kiek galėjau, tai dirbau visuomenės labui. Taigi ir priderėtų man atlygint kaštus už stempas (krasos ženklelius), teip kaip

ir kitiems tapo atlyginta, kurie tik po keletą mėnesių taravo ir mažai ką veikė. Aš sukaitau tik už vienas stempas \$1.18. Reikalaujant, galiu suteikt paaiškinimą ypatiška.

Linkiu ateinančią žiemą pasėmingo darbavimosi su gausingomis aukomis socialdemokratų revoliucionieriams, kame ir aš vėnuostiu darbuotis; nors nuo Jūsų atsiskyres, bet turiu viltį nepamest to darbo.

Su pagarba
būvęs Brooklyno V. R. Š. K.
Išdininkas,

John Zacharauckas,
50 Bryant ave., Chicago, Ill

Mokyklų reikaluose.

Žiema artinasi, vakarai ilgesni ir liuso laiko daugiau; todėl, vyrukai, sukrukite ir žiurekite, kad tas laikas nebūtų praleistas ant niekų mokjkitės.

Pagal kongreso nutarimo, kaip jau pirmiaus buvau garbinęs, buretis iš 20 suaugusių gali paduoti reikalavimą vietinei mokyklų valdybai, kuri turi parupinti vietą ir mokjtojų mokinimui vakarais.

Forma laiško arba peticijos turi but tokia (viskas turi buti angliškai):

Vieta, mėnesis, diena, 1907.

To the Honorable School Board
of the Borough of (čia paminėt
vardą tos vietos ar miestelio).

We the undersigned Lithuanian laborers respectfully request your honorable Body to establish a school for adults, including foreigners and to supply it, if possible, with a Lithuanian speaking instructor of English language, in the Borough (arba Warda, jei mieste, ir numerį Wardo rašyk prieš žodį „Ward“) in accordance with the Act of Assembly of the Commonwealth of Pennsylvania approved April 15, 1907.

We further certify that we desire to avail ourselves of instruction in said School.

Turi pasirašyt mažiausia 20 ypatų ir pasiųst mokyklų valdybos pirmininkui arba sekretoriui, kurių antrašus arba gausite krasoj, arba Jūsų laiškas nueis vien uždėjus ant rašą:

To the President of School Board
ten.... ir ten....

Peticiją butų gerai išdrukuot, bet bus ganėtinai ir dailiai išrašius. Pasirašantis privalo turēt ir norą mokyklą lankyti.

Negalintis patį apdirbt peticijos prisiųskit man su vardais miesto Borough arba Wardo ir kurioje vietoj norėtumėt gauti mokyklą ir 50 c. uždengimui lešų atspaudinimo ir prisiuntimo.

Aš esu Jums patarnavimui,
F. J. Bagočius,

Pittsburg Academy,
Pittsburg, Pa.

Delei Vinco Kudirkos (Kapro) Jubilejaus.

„Lietuvoje“ ir „Vienybėje Liet.“ num. 39 tilpo atviras laiškas į visuomenę p. Juozo Gabrio, kuriame gerbiamas autorius ragina visuomenę apvaikščioti arba švesti 50 metinį jubilejų gimimo Vinco Kudirkos (Gruodžio 31, 1858–1908), kuris paaukojo savo gyvenimą apšvietimui savo brolių, — „išleidžiant kruvoj visus jo raštus su plačia vėlionio biografija“.

Sumanymas didei svarbus ir visuomenės priderystė aukauti pinigus išleidimui tų raštų. Bet leidžiant kruvoj visus jo (Kudirkos) raštus, mano numanyme vertėtų padaryti išėmimą ir neleisti kruvoj tų verštų iš kitų kalbų raštų, kurie jau išleisti yra, kaipo:

Orleano Mergelė,
Keistutis,
Mindaugis,
Vilius Tell,
Kainas,

Velinės,
Žemių Dulkės,
Pagieža,

Jurgis Durnelis ir tt.
ekonomijos dėlei, ir leisti vien
tuos raštus, kurie esti rank-
raščiuose, laikraščiuose ir dar
neišleisti skyrium knygelėse,
viską surinkus kruvoje.

Plati V. Kudirkos bijogra-
fija yra svarbiau-iau veikalų,
per kurią visuomenė pažinę
darbštųjų milžiną.

Apie keturi metai atgal
"Tėvynės Mylėtojų Draugys-
tė" buvo paskyrusi konkursą
parašymui Vinco Kudirkos
bijografijos ir tam tikslui buvo
renkama medega. Kas tame
atlikta tapo, neteko girdėti.
Gal T. M. D. komitetas malo-
nėtų duoti apie tai kokius pa-
aiškinimus.

Paskutiname laike iš tei-
singos versmės girdėjau, jog
autorius, kuris buvo apsiėmęs
rašyti konkursinę Vinco Ku-
dirkos bijografiją, ir kuriam
buvo siunčiama medega — sėdi
dabar Maskolijos kalėjime.

Nuo savęs išleidimui Vinco
Kudirkos raštų, dar nespau-
dintų knygelėse, skiriu \$25.00

P. Mikolainis.

Isz visur.

Rusijos laikraščiai praneša,
jog Peterburgo policija sujė-
musi 20 finų priklausančių
prie slaptos revoliucionierių
draugijos, kuri neseniai buvo
įitaisiusi savo elektrišką lai-
vuką. Sako, jog ta draugija
įitaisiusi anuomsyk carui špo-
są — išgręžusi caro jachtoje
skylę, dėlei kurios rugsėjo 11
d. Finlandijos vandensise ca-
ras tik-tik nenuskendo.

Ateinančiuose metuose ren-
giasi atkeliaut Amerikon gar-
sus Vokietijos socialistų va-
das — Augustas Bebel, su ti-
kslu laikyti čionai po visus
didesnius miestus čielą eilę
prelekcijų.

Leipcige, Vokietijoje, šio
mis dienomis prasidėjo teismas
ant garsaus Berlyno advokato
Dr. Karoliaus Liebknechto,
sunaus garsingojo Liebknechto
vokiečių socialistų vado. Jį
kaltina dideliame prieš val-
džią prasižengime, butent už
parašymą knygutės, kurioje
jis atsišaukia į Vokietijos ka-
reivius, kad iškilus nereikalin-
gai kare, jie sustreikuotų.

Rytinėn Siberijon kasdieną
caro valdžia varo savo didelius
burius prasikaltėlių, iš kurių
daugiausia politiškiejie. Aną-
dien vienas išstremtinių buris
pakėlė Tiumeniujė maištą:
pradėjo į lydinčius kareivius
šaudyti ir šešis iš jų pažeidė.
Kareiviams atskubėjo talkon
kiti jų sėbrai ir užmušė mirti-
nai 22 išstremtiniu. Vienok
12-ka kalinių suspėjo pabėgt.

Netoli Gniezno, Poznaniu-
je, nusizudė du žemesnių mo-
kyklų studentai — lenkai: mer-
gaitė Staniševska ir vaikiukas
Trynskis — pirmoji pasikorė,
antrasis pakišė galvą po trau-
kiniu. Prie tokios sauzudystės
privertė begėdiška mokyklų
valdžia, kuri ant lenkų kudi-
kių uždeda visokias nešvarias
bausmes, už vartojimą savo
prigimtos kalbos. Bausmės,
padėkim sau buna ir tokios:
penkiolikos metų mergaitę ar
berniuką nurėdo pusnuogiai
ir plaka rykštėmis. Visai tat
ne dyvai, kad tokia vokiečių
„kultura“ priverčia vaikus zu-
dytis.

Baltstogėje nusišovė jaunas
kunigas Milkovskis, kurio
ypata labai buvo atsižymėjusi
per paskutinius liaudies judė-
jimus Lietuvoje ir Lenkijoje.
Velionis buvo nuo vyskupo
Roppo ekskomunikuotas už
aiškų prisidėjimą, pirmiaus
prie tautiečių revoliucionie-
rių, paskiaus prie pažangiųjų
demokratų ant galo prie socija-
listų. Buvo bandęs po kelis

sykius išleist revol. laikraštį.
Stoka pinigų visuomet jo pra-
kilnią mintį užslopindavo.
Bekovodamas su persekioto-
jais: valdžia, kunigais, etc. ir
su beturte, nupuolė sveikato-
je, išėjo iš proto ir pasidarė
galą.

Osakos šuvių pabrūke, Ja-
ponijoj, merginos beriknda-
mos į rūšis padarytus šuvius
kazikaip ten keletą sutrypė po
kojų ir uždegė savo dreses.
Nuo to užsikūrė sukrauti šu-
viai, pasidarė baisi eksplozi-
ja ir 63 japonietės ant vietos
prazuvo.

Kaip žiuome, Rusijoje tulo-
se vietose apsiereiškė nuogandi
viešnia — koliera. Tam tik-
slui rusai daktarai ir žemiečių
įstaigos išrinko sanitarišką ko-
misiją, kurią ir išleido apva-
ziuos užjimus kolieros kraš-
tus. Į vieną miestą Pietinėje
Rusijoj, nuvažiavus tai komi-
sijai, policija ją suareštavo, o
daktarę Ladomską priplakė
nagaikomis ir... užsitaręs
policijantas išgvoltavojo! To-
kie tai dalykai dedasi šventoje
Rusijoj.

Vienos (Austrijoje) krimi-
nališkame teisme užsibaigė
byla ant 16-kos studentų ru-
sinų, kurie dar sausio mėne-
syj pakėlė Lvovo universitete
riaušes ir demonstracijas prieš
užsiedėlius tautininkus len-
kus, persekiojančius rusinų
kalbą. Septyni apkaltintieji
gavo po 1 mėnesį kalėjiman,
o kiti apteisinti.

— Daktare, mano vyras
per visą naktį negauna atilsio
— nemiega ir gana.

— Naje, argi tamista davei
jam miegligės vaistų, kuriuos
aš anądien palikau?

— O, teip, ponuli: aš jį pri-
budipū kas pusę valandos, kad
tik išgytų...

— Kas pusę valandos!?

Hmm...

VIETINĖS ŽINIOS.

— Vietinė socialistų kuopa
rengia apie paskutines šio
mėnesio dienas prakalbas Wil-
liamsburge, t. y. tikrajam lie-
tuvų Brooklyne ir South Bro-
oklyne. Savo laiku bus ap-
skelbta ir smulkmenos.

— Lietuvis J. P., neseniai
pabėgęs iš Rusijos politiškas
prasikaltėlis, apsigyvenęs New
Yorke ant E. 15-tos gatvės,
patiko 6 spal. netikėtą mirtį;
buvo tuose namuose krikšty-
nos, svečivi linkminosi, ir mi-
nėtos vaikas sušilęs, atsisėdo
ant lango atvėsti. Umai neteko
lygsvaros ir nuo 7-to aukšto
išpuolė į gilią skylę tarpe na-
mų. Vos policmonai paskiaus
ištraukė, po kam nelaiminga-
sis ir pasimirė. — Pavyzdys,
kad aukštai ant langų sė-
dziant, reikia turėti atydą ir
neužsimiršti kur sėdi.

— Burėlis Brooklyno lietu-
vių jaunuomenės, regis iš vie-
tinės socialistų kuopos, ren-
giasi artimoje ateityj pastatyt
ant scenos dramą „Saliamono
sapnas“, parašytą Br. Vargšo.

Nauji raštai.

„Labai gražios dainos“. Su-
rinko K. Stiklelis. Tilžeje.
1907. Pust. 39. Kaina 12 c.
Prisiuntė autorius.

„Naujas Elementorius“, Vai-
kams dovanėlė. Parašė A. iš B.
Ketvirtas išleidimas. Tilžeje.
Išleido P. Mikolainis. 1907.
Pust. 48. Kaina 10 c. Pri-
siuntė išleidejas.

„Apsireiškimų komedija“,
Atsitikimas iš Amerikoniško
gyvenimo. H. Sienkevič. Iš-
guldė Lapšaus Vaikas. Antra
laida. Chicago, Ill. 1907. Pust.
32. Prisiuntė „Katalikas“.

„Dilgėlės“ N. 9 (12).

„Mūsų Išganytojaus Jezaus
Kristaus Gyvenimas“. Naujas
pataisytas išleidimas. P. P.
Mikalauckas, So. Boston, Mass.
„Žvaigždės“ spaustuvėje, She-
nandoah, Pa. 1907. Pust. 209.
Prisiuntė išleidejas.

Aukos revoliucijai.

Eizbieta Sarpalienė 25c, Antanas Petrauskas 25c, Petras Sarpalius 25c, Petras V. Sarpalius 50c, Motiejus Sarpalius 15c, Juozas Sarpalius 25c, Vincas Kulvinskas 10c, Antanas Stravinskas 25c, Vincas Barinauskas 25c, Viktoras Joninas 25c, Adomas Padegimas 25c, Jonas Kvederavyčius 50c, Juozas Linkelis 25c, Francas Usas 25c, Juozas Zebrauskas 5c, Juozas Simbalas 25c, Jonas Prusaitis 32c, Juozas Kuncas 15c, Antanas Balkauskas 10c, Juozas Bindokas 25c, Antanas Sakalauskas 10c, Juozas Kvederavyčius 25c, Antanas Szerkšnas 50c, Teresė Szerkšnienė 50c, Viktoras Kndlinskis 25c, Marė Padegunienė 10c, Julijus Barinauskas 10c, Juozas Žvingilas 10c, Martinas Bieliauskas 25c, Vincas Miskevičius 10c.

Viso gauta 7.10

Krasos dėžutė.

Baltimorės T.M.D. kuopai Kaip matote, šiame numery viršinių rinkimai jau apskelbti. Todėl Tamiatų pranešimas talpinti jau nebereikalingas. Dabar pridera ruošti jau prie pačių rinkimų.

Gliazgovo L.S.D. kuopai. Atsakymas buvo duotas K. Rugieniui, o ne kuopai, dėlto, kad raštelis buvo jo rašytas. Tame jokio skirtumo, regis, nėra — ar kuopai ar jos vardan pasirašiusiai ypatai.

**Patarimas surauktak-
čiams.**

Jei tavo, skaitytojai, kakta raukiasi nuo liudnumo, tai paklausk ką rašo poetas savo „piliozopiškai-daktariškose eilėse“:

Nors labiausia bus kakta

Nuo liudnumo suraukta,

Tuo jį išsitaisys,

Jeį kas DILGĖLES skaitys.

Šitas geriausias vaistas nuo kaktos suraukimo kaštuoja tik 1 dolerį per metus, ir gaunate kas mėnuo šviežias „Dilgėles“ (neuzilgo jos bus dikčiai padidintos). Tuojau dėkit dolerį registruotą laišką, arba išpirkit „Money Order“ ir siųskit šiuo adresu. „Dilgėles“, 1418 So. 2-nd str. Philadelphia, Pa.

„Dziennik Ludowy“

vienatinis lenkų darbininkų dienraštis, prekiauja metams 3 dol., pušei metų 1,50. Adresuok: 627 Milwaukee ave. Chicago, Ill.

**Kaip apsieiti su nepri-
gultančiais prie unijos.**

Ką užsiternauja žmogus, kurs neprideda prie didžio darbo.

Prezidentas mainierių unijos, John Mitchell, daugelį kartų pasirodė esąs gabus vadas daugeliui Amerikiečių rodosi, kad niekad gabesnis žmogus nebuvo užėmęs to vietos. Tą faktą, kad jie turi tokį vadą, turėtų mainierių uniją pripildinti džiaugsmu, ir mums rodosi, kad mūsų vienuolika, dirbanti anglėkasyklėse, turėtų iš to teipgi džiaungties.

Ne toks gabus ir netoks koncentratyviškas vadas gal jau seniai būtų įstumęs uniją į straikas, bet prezidentas Mitchell'is išmintigai veddamas dalykus ir vopiausiose aplinkybėse išvengė straiko ir išgavo pagerinimus tokius, kurie metais prieš tai visiem rodėsi negalimu daiktu.

Bei nepaisant to viso, vada yra anglėkasiai, kurie ne prisirašo prie unijos ir kurie nori naudotis visokiais unijos gerumais, bet patys yra tokie niekšai, kad jie už tą viską nenori mokėti už tų mažų mokėčių, kurių unija reikalauja mainais už visas padarytas geradėjystes. Tie žmonės, ir tarp jų yra daugelis tokių, kurie tikrai žino, kiek gero jiems unija padarė, turėtų gedėtis dirsteletį į akis unijos vyrui. Nedaugelis iš jų galėtų išsiteisinti. Kiti yra neseniai į šią šalį atvažiavę ir jiems nežinia, ką unija atliko. Tik tokiems vieniems yra dovanotina, jeigu jie ir nepriguli į uniją.

Didžiama mainierių pametė uniją arba niekad prie jos neprigulėjo tik dėl to, kad norėjo išsisukti nuo mokesčių į uniją. Tokiems žmonėms mes ne biskį nepritariam.

Mums rodosi, kad tie mainieriai, kurie priguli prie unijos, privalytų ant galo pasistengti pritraukti juos į uniją.

Jie žino, ką jiems sakyti, ir jeigu da jie vis būtų tokie niekšai, kad nesidėtų prie unijos, kad susičėdyti keletą skaitikų, tai su jais reikia visai nesusidėti. Prigulinti prie unijos neprivalytų turėti jokių su jais reikalų, prigulinti prie unijos privalytų visai nesamdyti jų jokiam atsitikime ir visur turėtų parodyti paniekimą žmogui, kuris nenori nė biskelį prisidėti prie visuomeniško darbo, kad pagerint darbininkų buvį ir drauge pagerinti savo buvį.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo tėvo, Petro Jociunko, kuris atvažiavo į Ameriką prieš 18 metų, o dabar nežinau kur yra. Paeina iš Suvalkų gub., Seinų pav., Miraslavo parapijos, Mankunų kaimo. Jis pats ar kas kitas prašau duot žinią ant adriso.

Petras Jociunkas, 87
719 Meel st. Plymouth, Pa.

Pajieškau Konstantino Bizo, paeina iš Suvalkų gub., pavieta Nau miesčio, parapijos Griškabudžio, kaimo Bliuviškių. Apie 9 metai kaip iš Lietuvos. Jis pragyveno 9 metus Columbus, Ohio; pradžioj Liepos išvažiavo. Apie 5½ metų augėtas, tamsiai geltoni plaukai, kalba linksmai, pravardę vartoja Joseph Breins. Jis pats arba kas kitas duokit žinią ant adreso:

Jos. Bizas,
6-th Co. Coast Artillery,
Fort Monroe, Vt.

Pirk farmą kol pigi.

Valstijoje Michigan prie portavo Manistee miesto, prie gerų geležinkelų, azerų ir upių, žemės prekė nuo \$6 iki \$15 už akrą. Žemė vaisinga ir lengva išdirbimui.

Valstijoje Texas \$15 už akrą. Žemė lygi, be kalnų, galima visur arti.

Kitą metų žemės prekė pasidvejos todėl pirk šiandien, kol pigi.

Už neįgyventą žemę įmokėsi mažą dalį iš višaus, o likusius ant ilgų, lengvų išmokesčių.

Už įgyventas farmas įmokėsi 4 dalį, o likusius ant lengvų išmokesčių.

Rašyk mums kada nori važiuoti farmų apžiūrėti, o mūsų agentas lauks. Arba atvažiuok stačiai į mūsų

ofisą bile petyčių. o mūsų agentas paims jus su savim.

A. OLSZEWSKIS, ††
Real Estate Dep't.
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Vienas stiklas ryte.

„Laikau sau už garbę tamistoms pranešti, kad dabar jaučiuosi pilnai sveiku, nes pirma buvau per ilgą laiką varginamas skilvio nesveikumas. Žinau dabar, kad Trinerio Amerikoniškasis Elikasyras Kračiojo Vyno turi labai didelę gydymo pajiegą. Aš vartoju tikrai vieną vyno stiklą kas rytą ir pasijaučiau tuojau daug sveikesniu; vartodamas vyną per mėnesį išgijau vis štai. Oras čionaitinis yra daug sunkesnis ir tie, kurių organizmas silpnas turėtų būtina vartoti šitą vaistą, norėdami gauti didesnes pajiegas William Tonic, Croveland Park Seminary, St. Paul, Minn. Trinerio Amerikoniškasis Elikasyras kračiojo Vyno yra geriausias silpniems žmonėms, suliesėjusiems ir sergantiems, teipgi nerviškiems ir nuliudusiems, nes vaistas suteiks jiems sveiką apetitą visuotiną sugromuliojimą ir naują energiją. Vaistą ypatingai galima rekomenduoti tiems, kurie turi ryte baurius atsirugimus; vaistas geras kiekvienam skilviui, jaunam ir senam, sveikam ir sergančiam. Grynumą šito vaisto gvarantuoja Suv. Valst. Serijinis No. 846 Gaunamas aptiokese. Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

**GRAMATIKA
angliškos kalbos.**

su ištariu kiekvieno angliško žodžio lietuviškai, kaip tai: *beast* (byst) *žvertis*; *eight* (eit) *aštuoni*; *eye* (ai) *akis* ir t. t.

174 psl., su prisiuntimu: \$1.25

Naujas Budas

išsimokinimo gražiai lietuviškai rašyti, be pagalbos mokintojaus, 24 psl., su prisiuntimu 10 ct.

Pinigus reikia siųsti per „Money Order“ ant šio adreso:

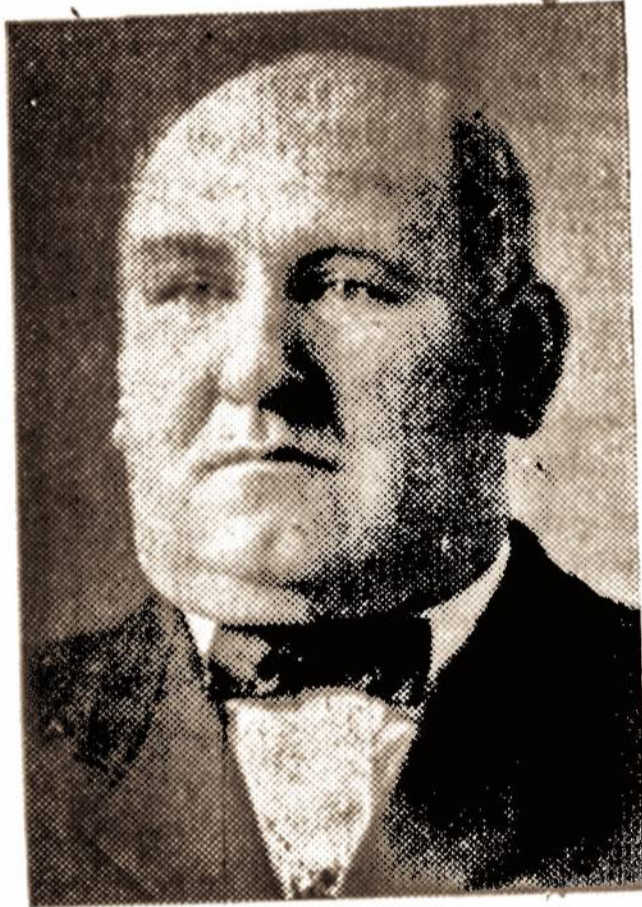
Vaikų Draugas arba kaip išmokyti skaityti ir rašyti be mokintojo. 220 abrozėliai parodo žodžius druko ir gražaus rašto. Rašto žodžių yra 285. Pysl. 64. Su prisiuntimu 15c.

P. MIKOLAINIS,
P. O. Box 62 New York City.

Ant pardavimo.

7 akeriai, 2 stubos, 1 tvartas. 1 mylia nuo Hunlocks stacijos, \$1.000
C. D. FOSTER,
Franklin st., Wilkes-Barre, Pa.

United Labor Partijos Kandidatai.

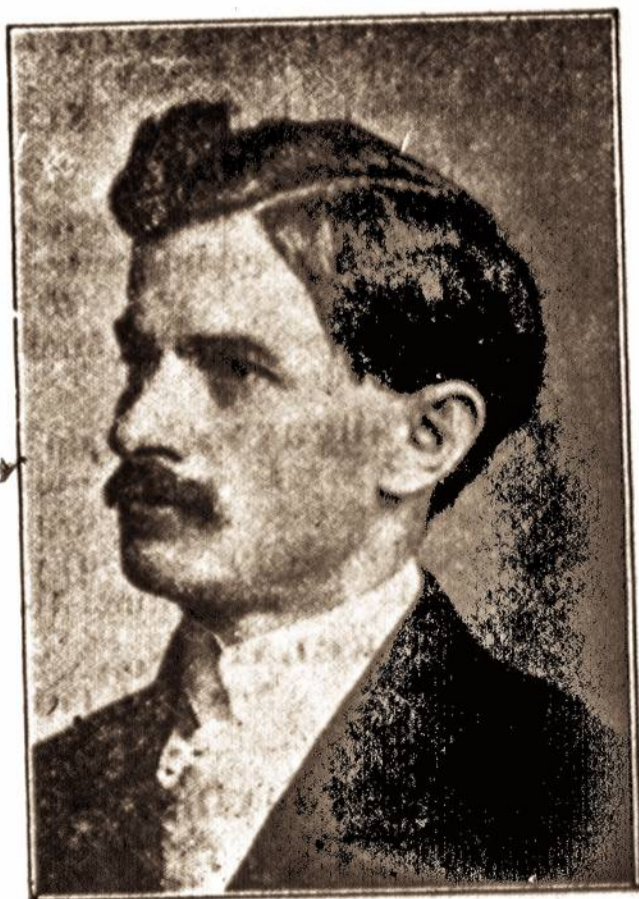
ANT SHERIFF
John Fallon
Iš Hanover Twp. Sąnarys National Board U. M. Workers of America

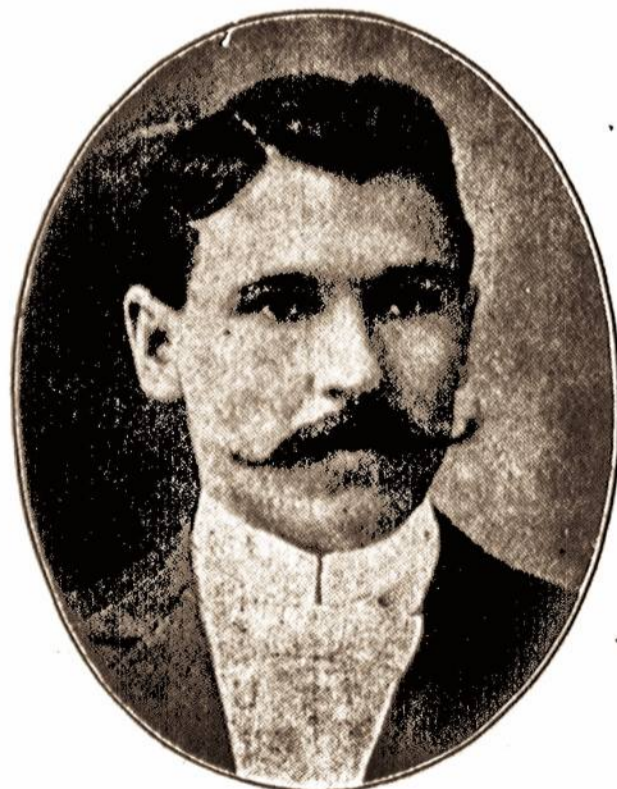
ANT SUDŽIOS
William H. Hines
Iš Wilkes-Barre, Pa.

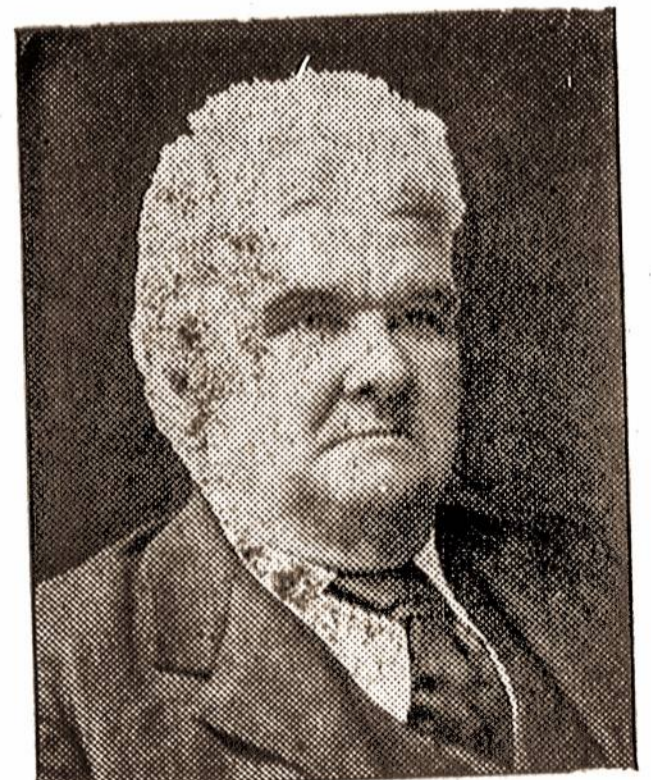
ANT CONTROLLER
Morton E. Sanders
Iš Wyoming, Pa.
Agentas N. V. D. C. Carpenters and joiners

ANT CORONER
Dr. F. Krajewski
Iš Nanticoke, Pa.

ANT RECORDER
Francis J. McCanna
Ex sąnarys Letter Carriers Association iš Pittston, Pa.

ANT SURVEYOR
James Crockett
Iš Ross Twp